

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Utbildningsdepartementet

2020-09-01

Remiss U2020/03053/UH

Yttrande över Promemoria U2020/03053/UH

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. I akademiens uppdrag ingår att avge yttranden beträffande utredningsförslag.

Promemorian U2020/03053/UH har remitterats av Utbildningsdepartementet. KSLA har följande synpunkter på det remitterade betänkandet.

Sammanfattning

KSLA instämmer i allt väsentligt i det som framförts i utredningen SOU 2019:6 och promemorian enligt ovan.

Behovet av ett livslångt lärande, fortlöpande kompetensutveckling och omskolning kommer att vara stort i en dynamisk omvärld och på en föränderlig arbetsmarknad i kombination med allt fler yrkesverksamma år.

KSLA vill särskilt framhålla vikten av att högskolorna underlättar och uppmuntrar övergångar mellan teoretiska och praktiska studier liksom mellan yrkesområden.

Remissyttrande

5. Akademisk frihet

KSLA instämmer i stort i de synpunkter och förslag som förs fram i utredning och promemoria. Det är av största vikt att den akademiska friheten främjas och värnas, vilket således bör framgå av högskolelagen.

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Forskning och kunskapsförmedling från svenska högskolor åtnjuter stort förtroende hos avnämare och allmänhet, vilket är viktigt att bibehålla genom att inte begränsa högskolornas akademiska frihet.

Samtidigt ska betänkas att den akademiska frihetens ramar definieras av de resurser som ställs till högskolornas förfogande genom direkt finansiering och/eller möjligheter att erhålla särskilda forskningsanslag.

6. och 7. Arbetsmarknad och livslångt lärande

Att det kommer att krävas ökad flexibilitet på arbetsmarknaden i framtiden torde stå utom tvivel. Yrkesverksamma kommer att arbeta fler år i takt med att pensionsåldern förväntas höjas. Parallellt sker snabba förändringar i omvärlden, som i sin tur driver ett fortgående omvandlingstryck vad gäller arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens. Med detta följer behov av kompetensutveckling inom det egna ämnesområdet, alternativt övergång till annat yrkesområde. Stora krav kommer att ställas på öppenhet och flexibilitet.

För högskolan är det en given uppgift att vidareutbilda och kompetensutveckla de som redan har en högskoleutbildning. KSLA vill dessutom se en satsning på att personer utan grundläggande akademisk utbildning ges möjlighet till högskolestudier senare i livet.

Lika viktig är möjligheten att gå åt andra hållet. Beroende på hur våra framtida värderingar formas, så kommer det att finnas ett större eller mindre antal personer som vill växla från teoretiska yrken till en mera praktisk sysselsättning.

En del yrkesområden upplevs inte heller som särskilt attraktiva för ungdomar, utan intresset utvecklas med åren. Det bör i sådana fall finnas möjlighet att göra ett spårbyte, en omstart.

Många arbetsgivare efterfrågar arbetskraft med en kombination av praktiska och teoretiska kunskaper. Denna kombination skulle man erhålla på ett naturligt sätt, om det var lättare att växla mellan olika utbildningar och sysselsättningar. Övergångar mellan och kombinationer av praktiska och teoretiska utbildningar bör således uppmuntras.

Högskolestudier ska naturligtvis präglas av den akademiska frihet och det oberoende som högskolan i stort kännetecknas av. Samtidigt ska studenter förberedas för ett långt yrkesliv. KSLA vill därför framhålla vikten av att synpunkter från näringsliv, företag och organisationer beaktas när utbildningar planeras. Lika viktigt anser vi att det är med fortsatta kontakter med arbetslivet under studietiden, vilket exempelvis kan ske genom möjligheter till praktik i eller vid sidan av utbildningen, case-studier, uppsatser och examensarbeten som bygger på förslag från företag och organisationer, mentorprogram, mm.

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Tillgängligheten för högskoleutbildningar är viktig för att såväl grundutbildning som återkommande utbildningar ska kunna nyttjas av alla oberoende av geografi, familjesituation etc. Därför ser KSLA det angeläget med en fortsatt utveckling av fjärr- och distansundervisning i olika former, samt att vid behov särskilda resurser för en sådan utbyggnad säkerställs.

Stockholm, dag som ovan

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Jan Fryk
Akademiens preses

Eva Pettersson
Akademiens sekreterare och VD